

Naše vodní zdroje a porovnání s jinými evropskými státy

*RNDr. Pavel Punčochář, CSc.,
Sekce vodního hospodářství Ministerstva zemědělství*

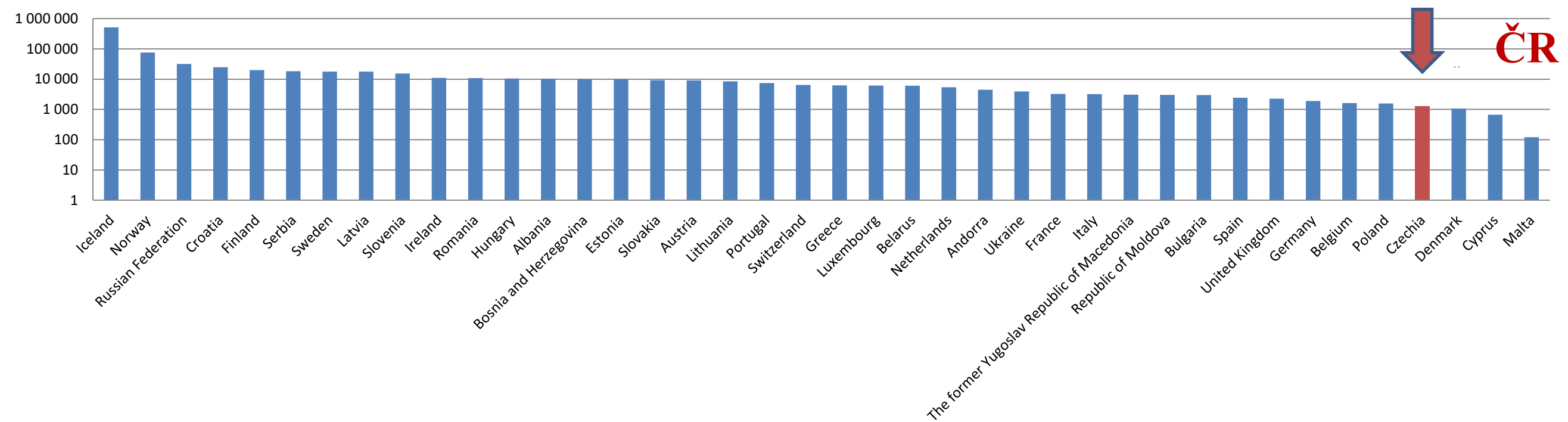

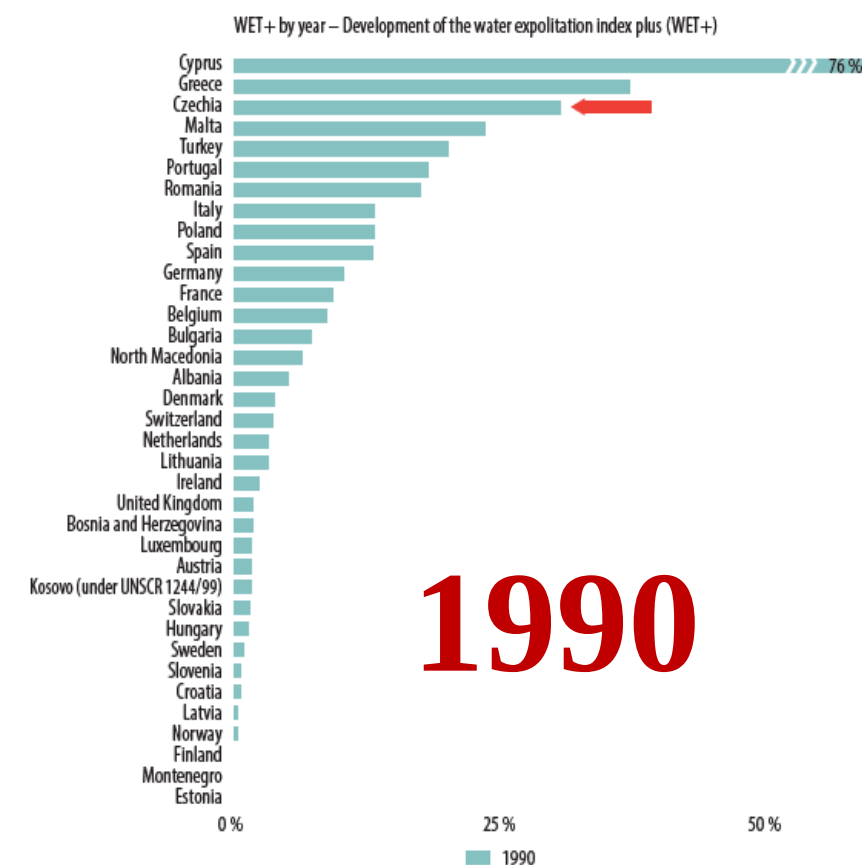
Výskyt vodního stresu (nedostatku vodních zdrojů) v České republice v letech 1990 - 2018

Pořadí států podle objemu vodních zdrojů na 1 obyvatele (v ČR na 1 obyvatele připadá 500 m3 vody/rok)

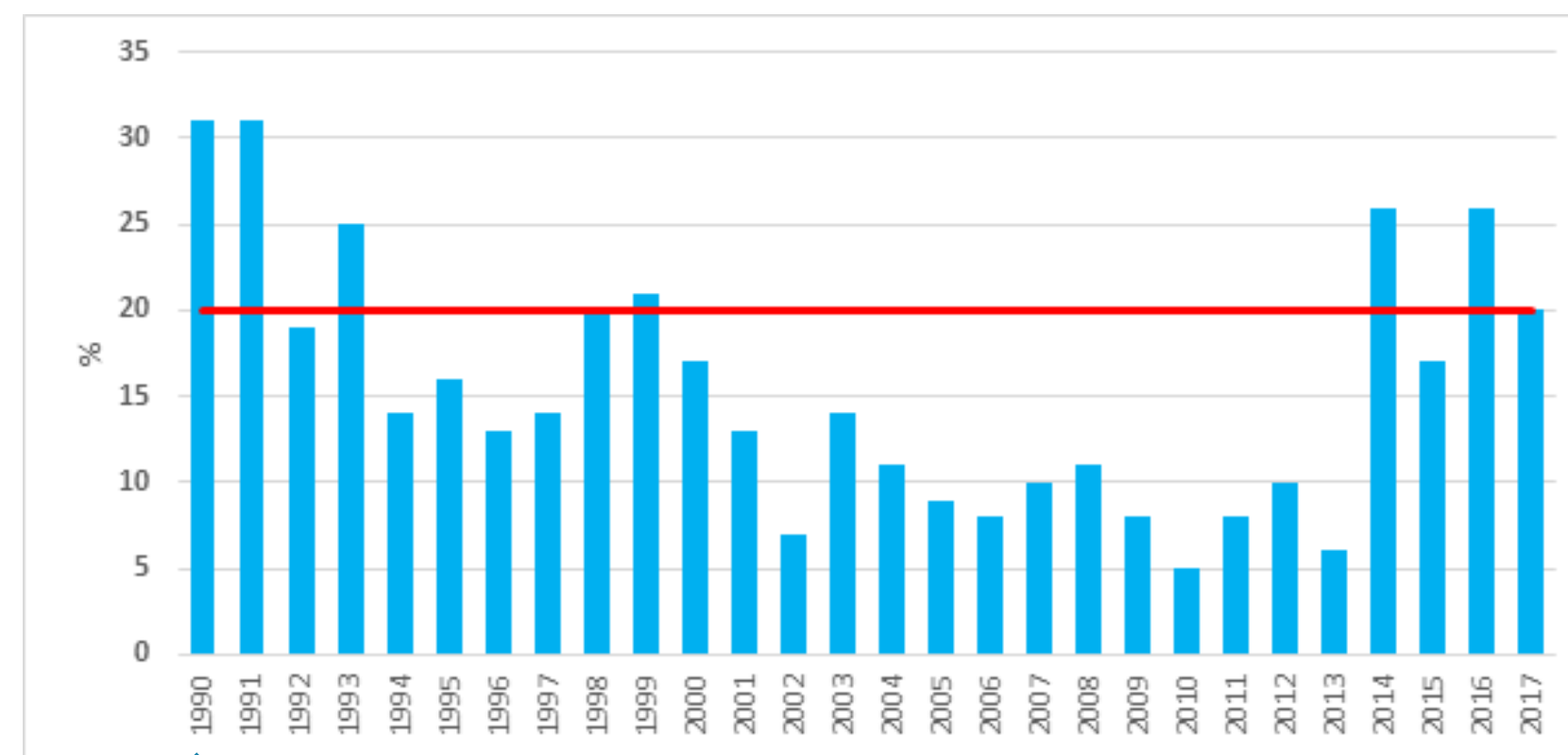
Zdroj : FAO, 2015

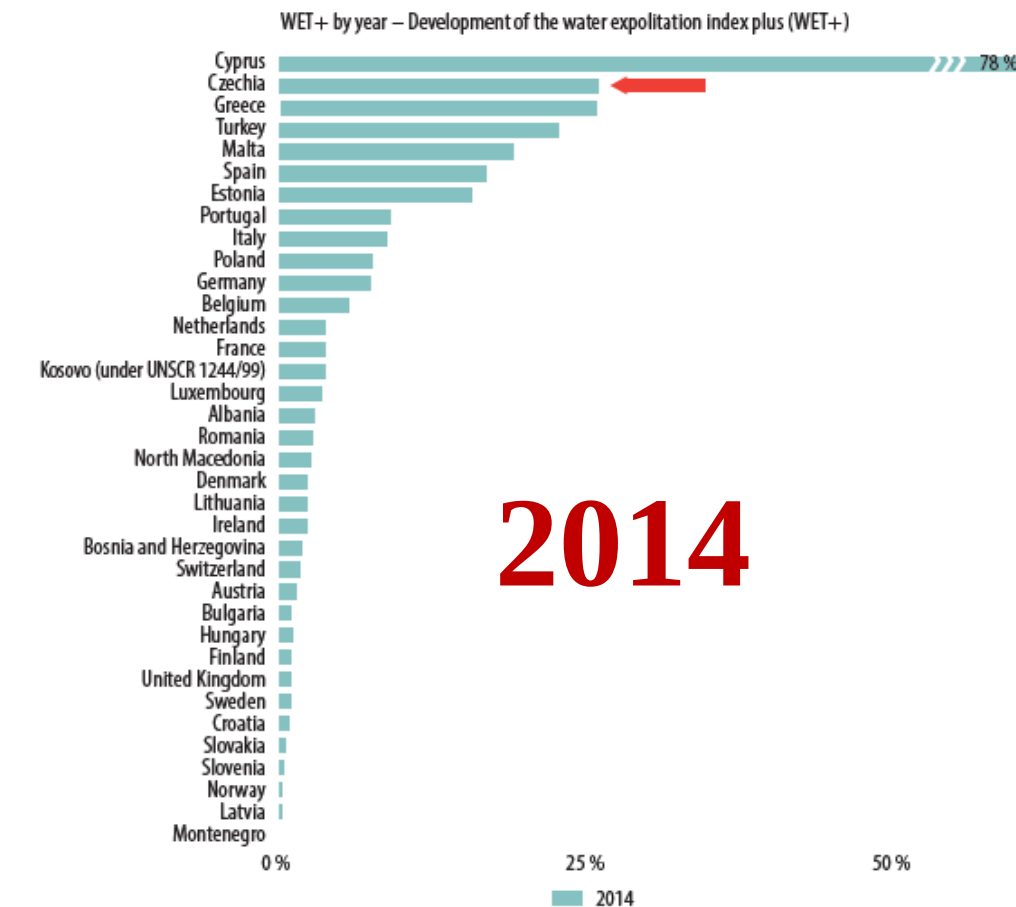
1990

Pořadí na prvních
místech:
Kypr
Řecko
Česká republika
Turecko

Překročení odběrů vody
z vodních zdrojů hranici 20% se v
Evropě považuje za
vodní stres. V ČR k tomu došlo
opakovaně v období 1990 - 2017

důvody byly ovšem rozdílné

2014

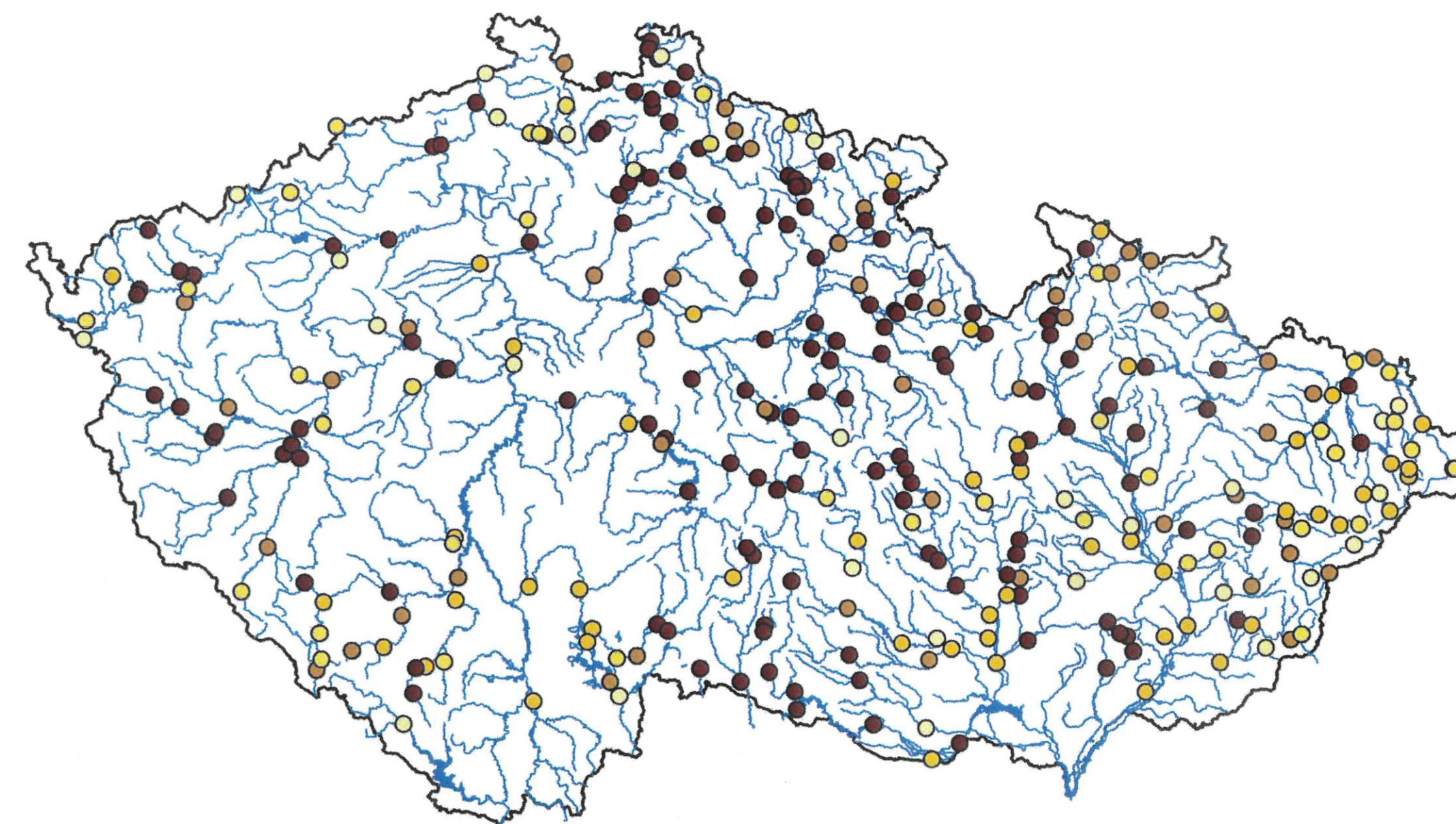
Pořadí na prvních
místech:
Kypr
Česká republika
Řecko
Turecko

Shrnutí hydrologické situace v období 2014 - 2018

Celé období let 2014-2018 bylo v odtocích silně podprůměrné, teplotně nadnormální až silně nadnormální a srážkově většinou podnormální. Rok 2018 byl dosavadním vyvrcholením víceletého suchého období. Od r. 2014 docházelo k poklesu hladin podzemních vod, což snižovalo dotaci povrchových vod a průtoky klesaly na nebo pod hranici hydrologického sucha v bezesrážkových obdobích. Hladiny podzemních od a vydatnosti pramenů se dostaly na své minimální hodnoty od počátku systematického monitorování.

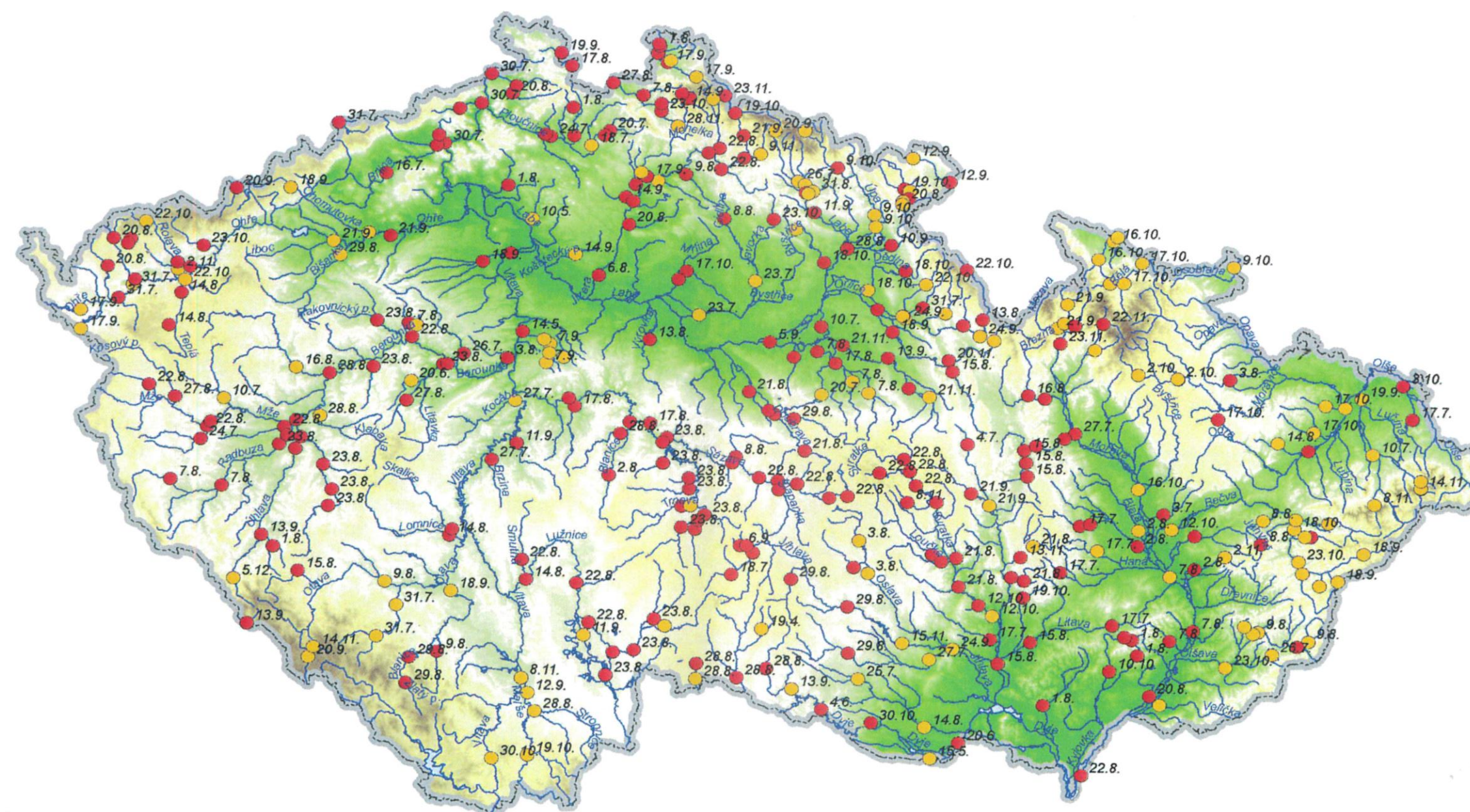
Období 2014 – 2018 bylo nejméně vodné za posledních 100 a více let na celém území ČR

Počet dnů s
dosažením/podkročením
průtoku 355-denního ve
vodoměrných stanicích
během období 2014 – 2018
(červeně – nad 250 dní,
oranžově 200 – 250 dní

Počet dní   51 – 100   101 – 150   151 – 200   201 – 250   > 250

75

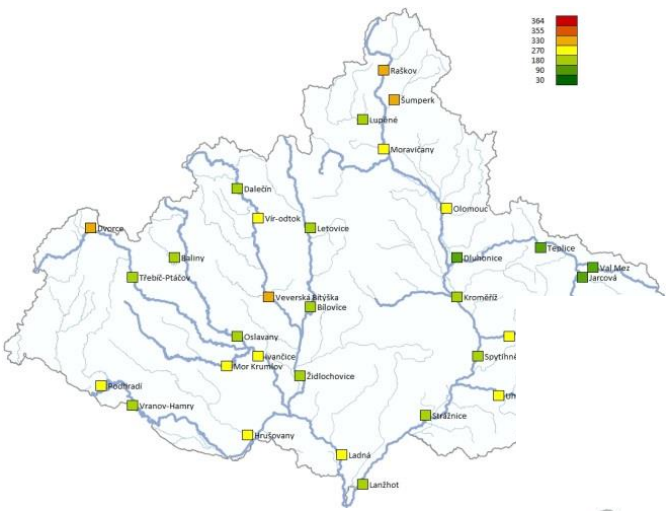
Doba překročení [dnů]

Situace v r. 2018

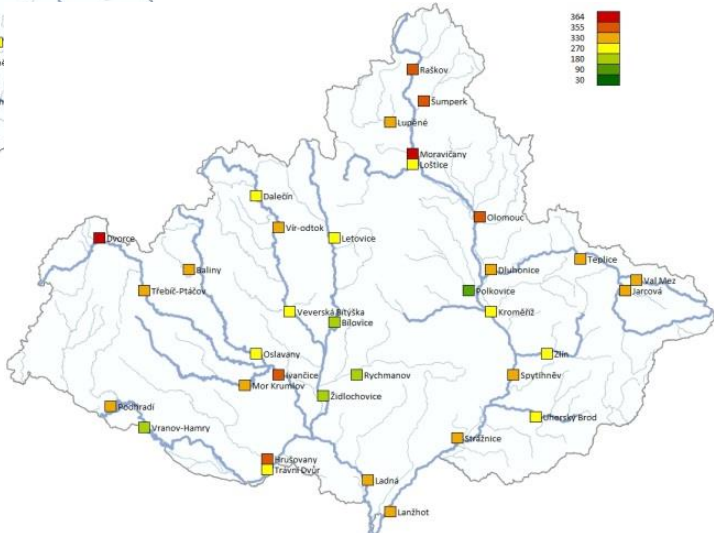
**Přehled vodoměrných
profilů, kde byl průtok
355-denní(žlutě) nebo
364-denní (červeně)**

Vývoj jakosti vody ve významných vodních tocích ČR

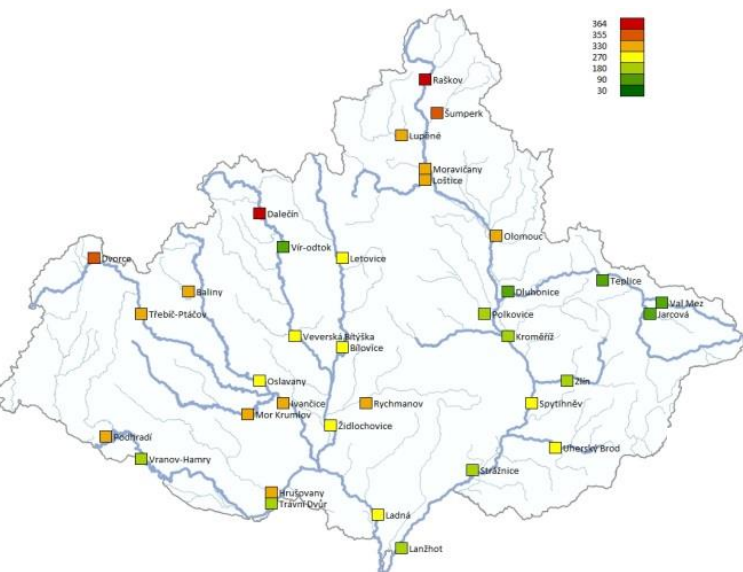
2014 (0)

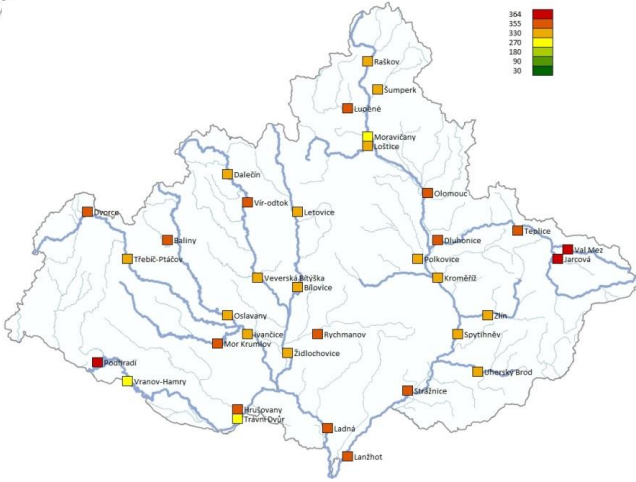
2015 (7)

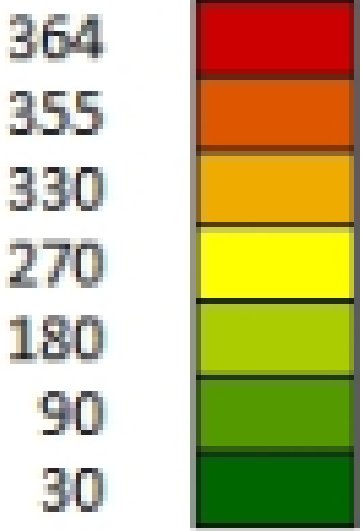
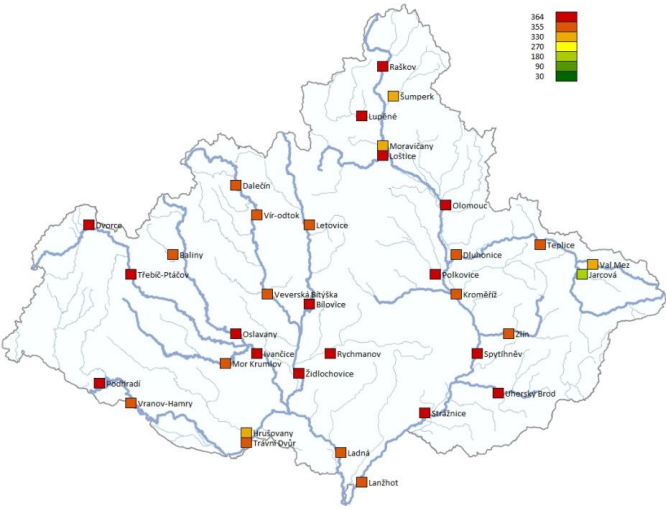
2016 (4)

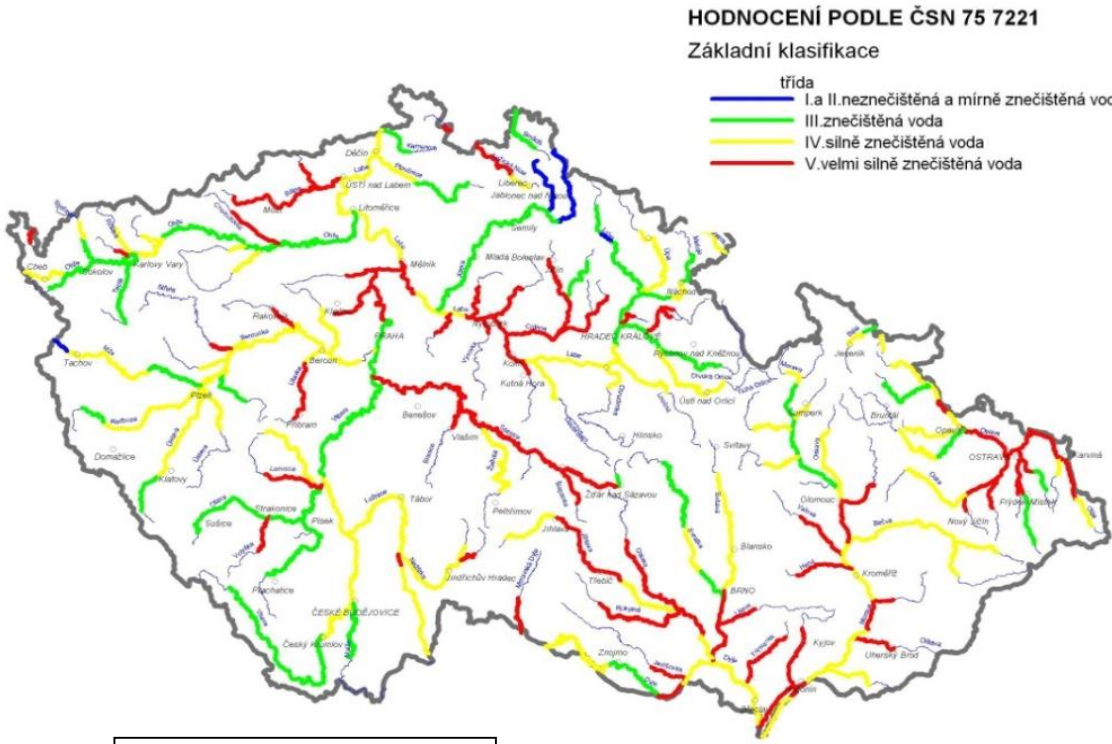
2017 (16)

2018 (30)

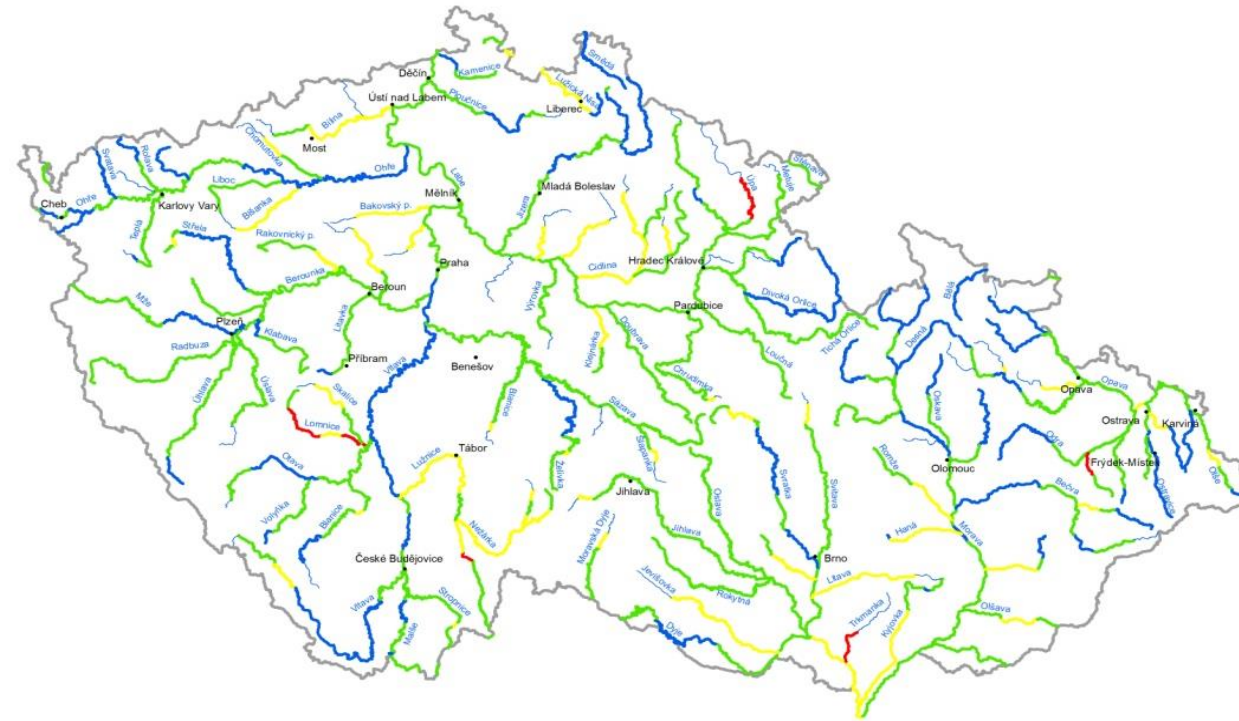

Výskyt m-denních průtoků v povodí Moravy v r. 2014 – 2018 (Q 365 +355)

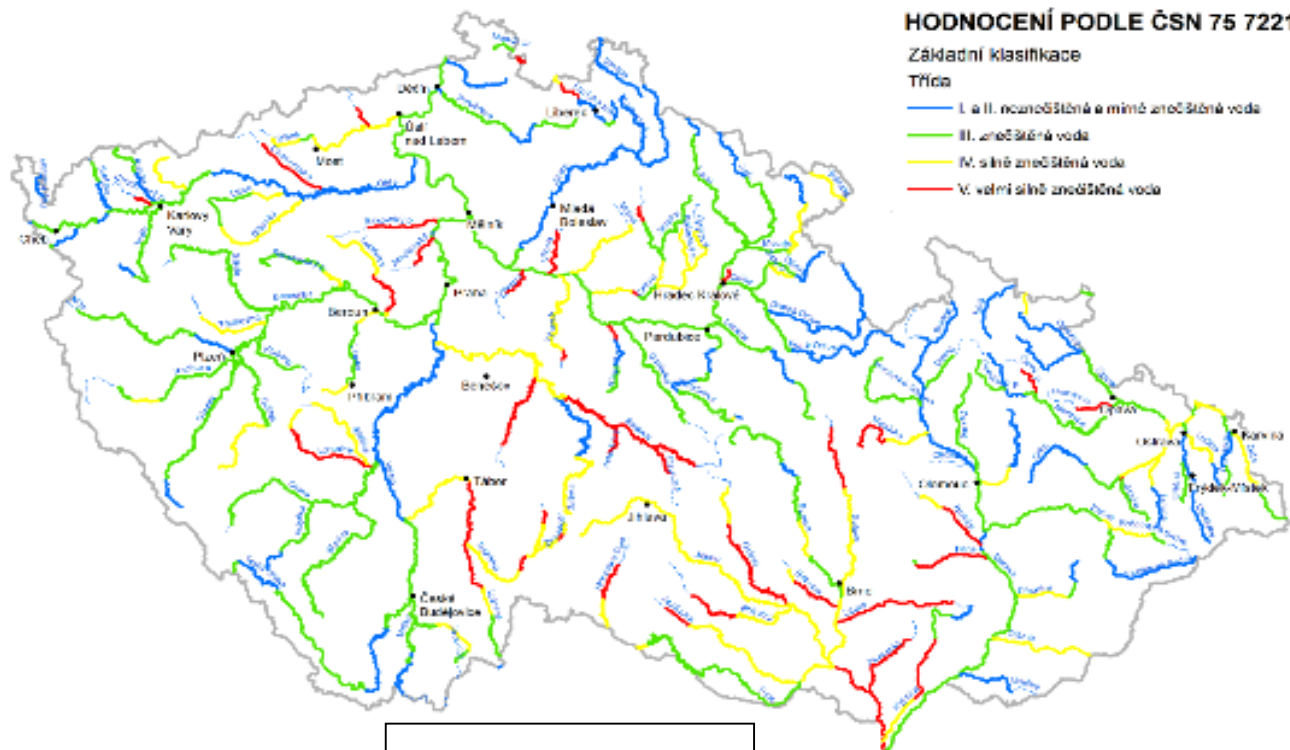

1990-91

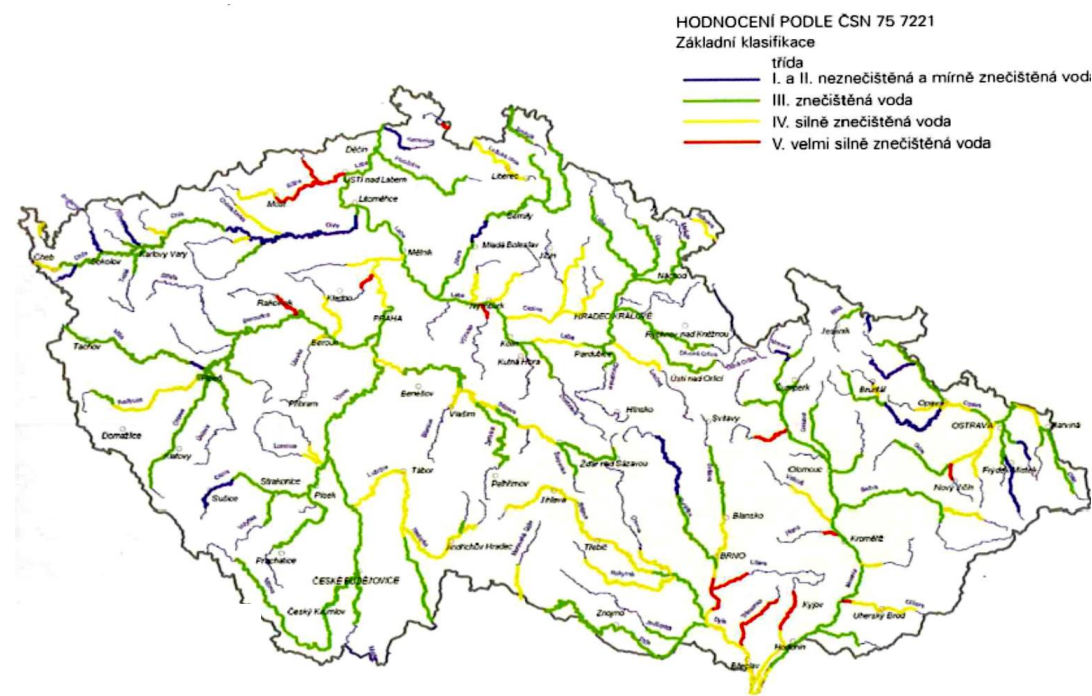
Poklesy průtoků a menší ředění vypouštěných vyčištěných vod z ČOV vedou ke zhoršování jakosti vody ve vodních tocích

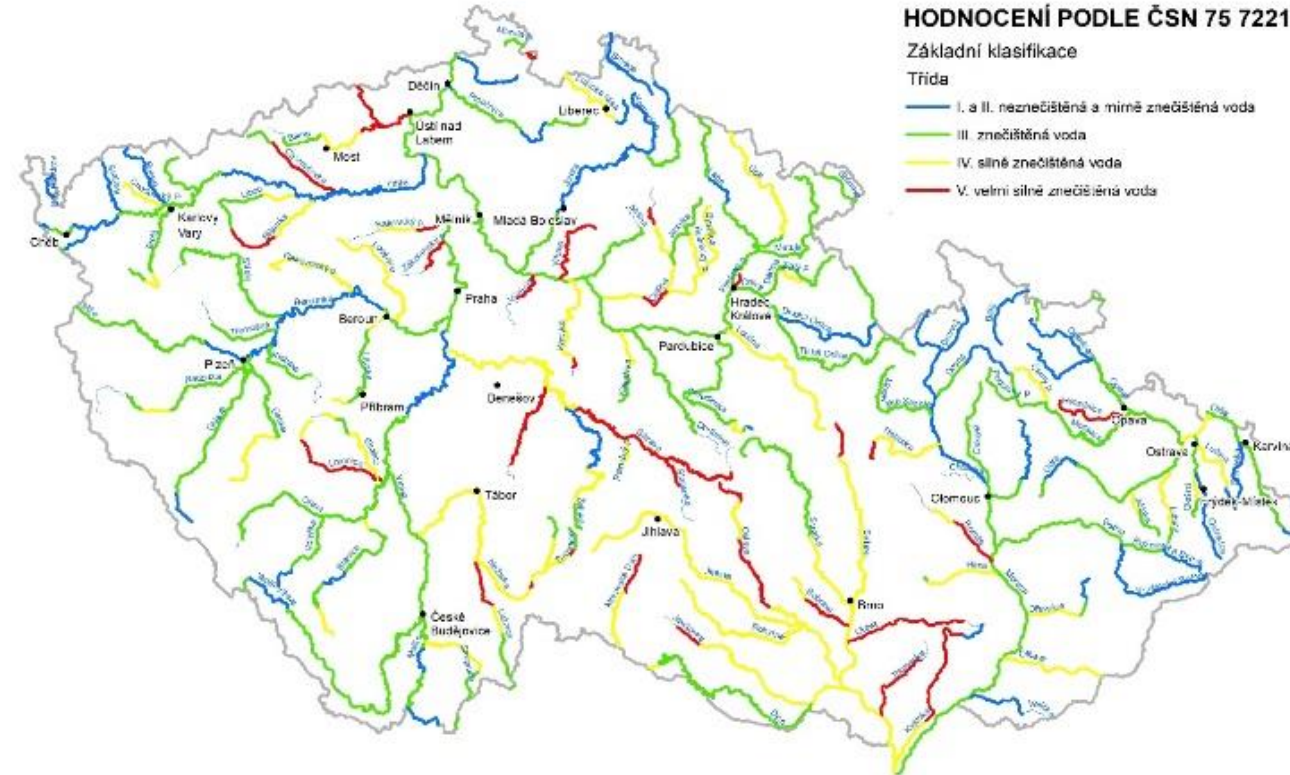
2014-15

2018-19

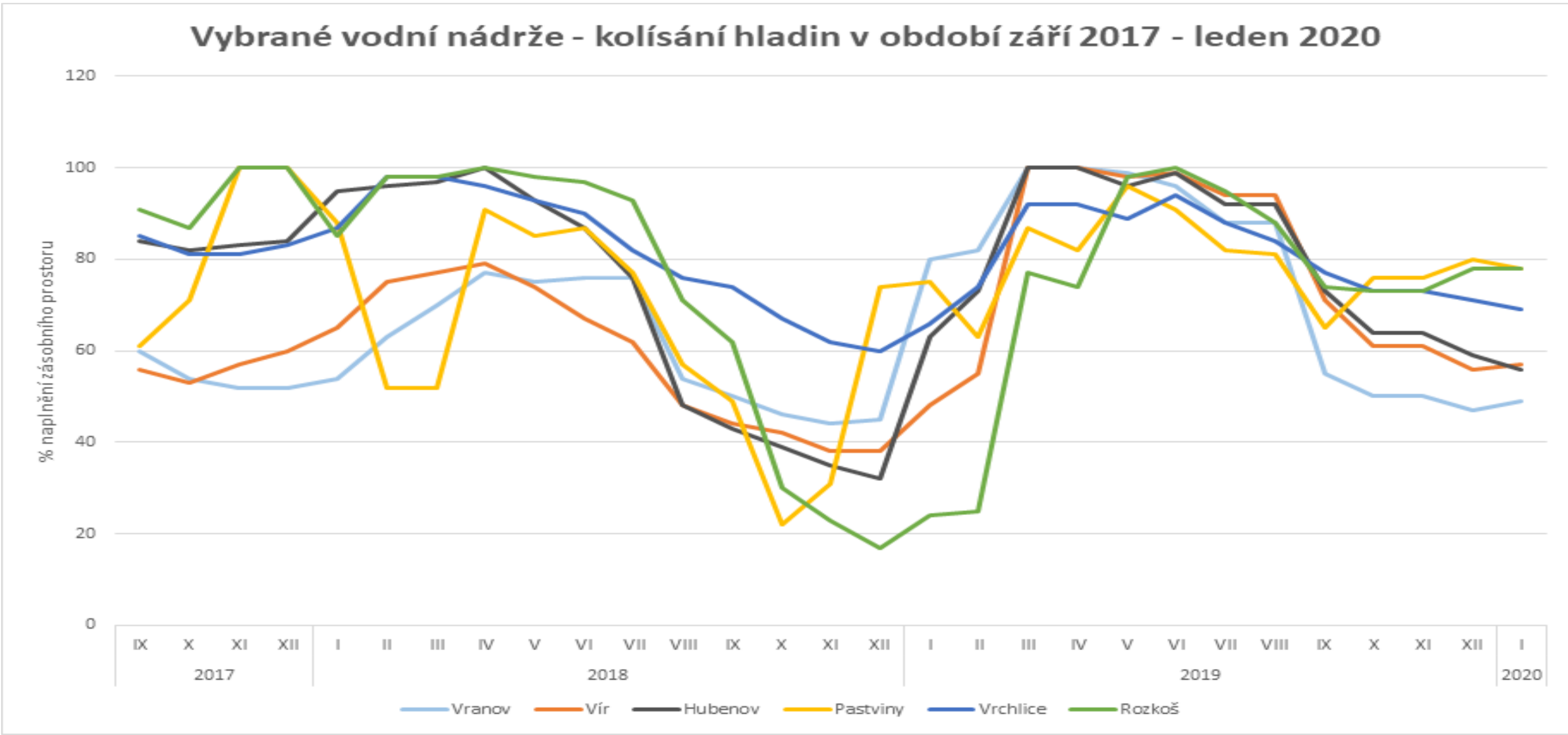
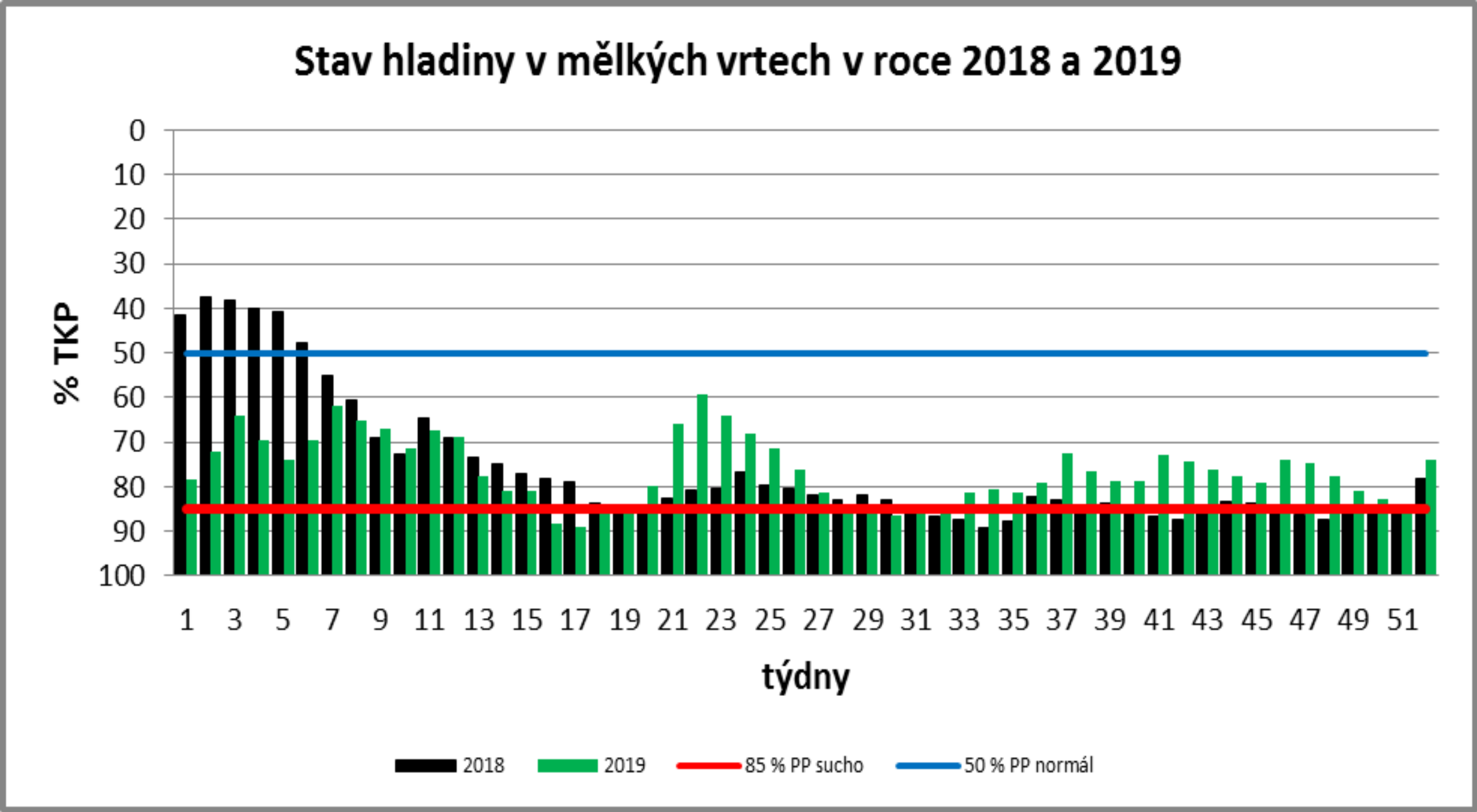
2000-01

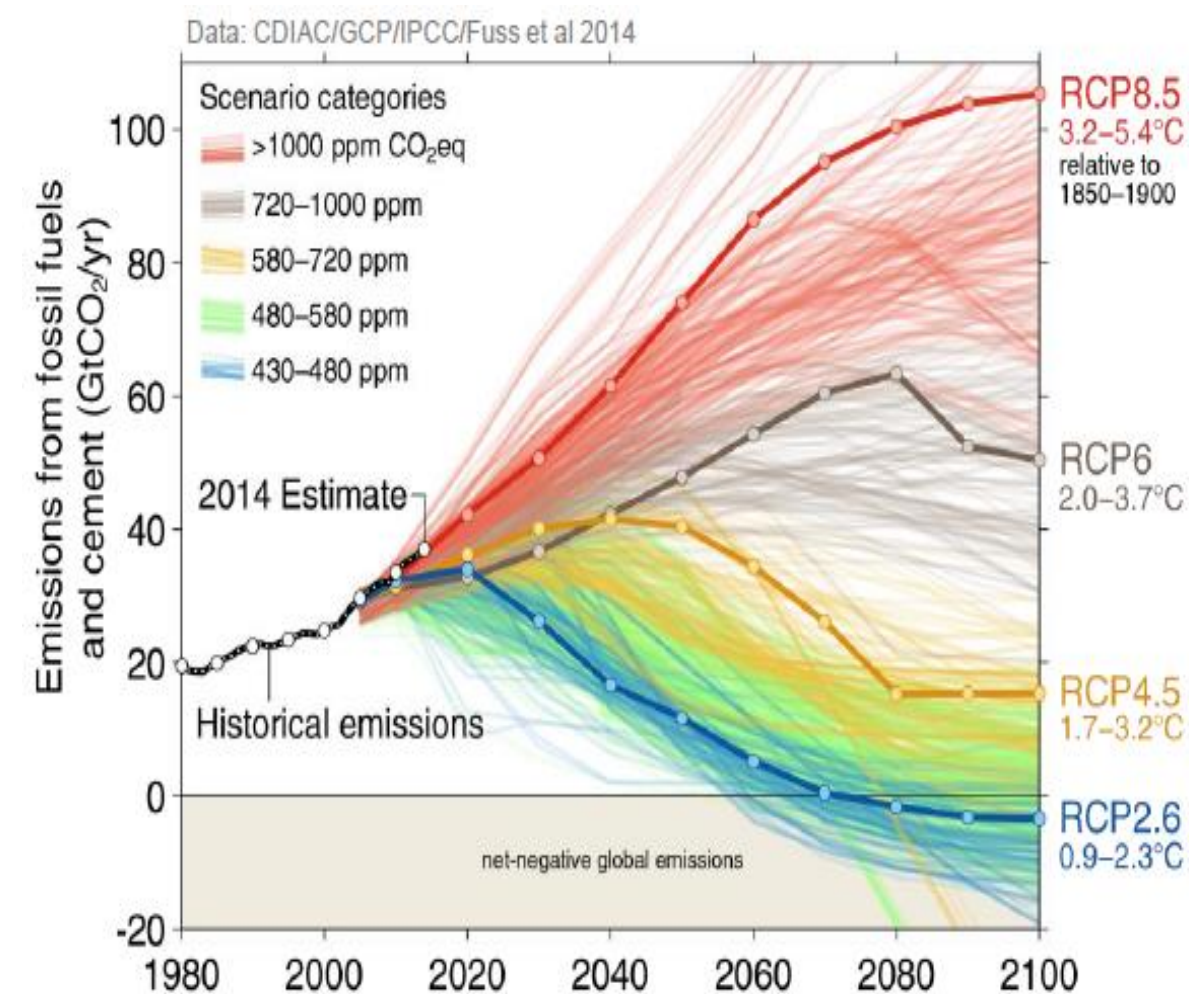
2019-20

rok	zdroje podzemních vod	odběry pro pitnou vodu	% nyní	% 1990
2012	1,3	0,31	23,8	49
2015	0,9	0,37	41,1	70
2017	0,9	0,30	33,3	70
2018	0,77	0,37	48,1	81

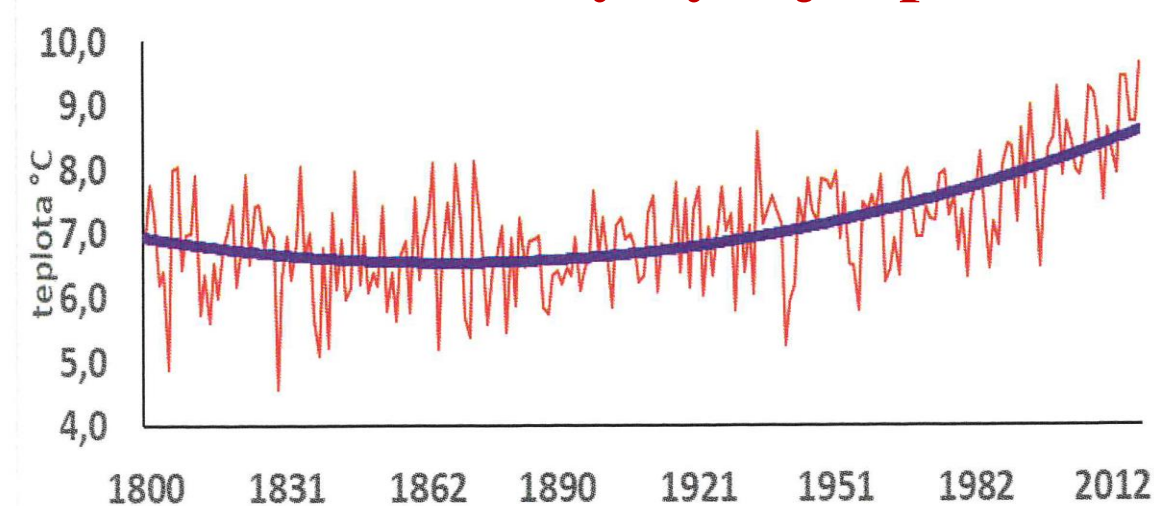
zdroje pitné vody ----- období využívání	povrch. zdroje vody (mil. m ³)	podzemní zdroje vody (mil. m ³)	% povrch. zdrojů
do r. 1950	70	191	27
současný stav	320,6	296,1	52

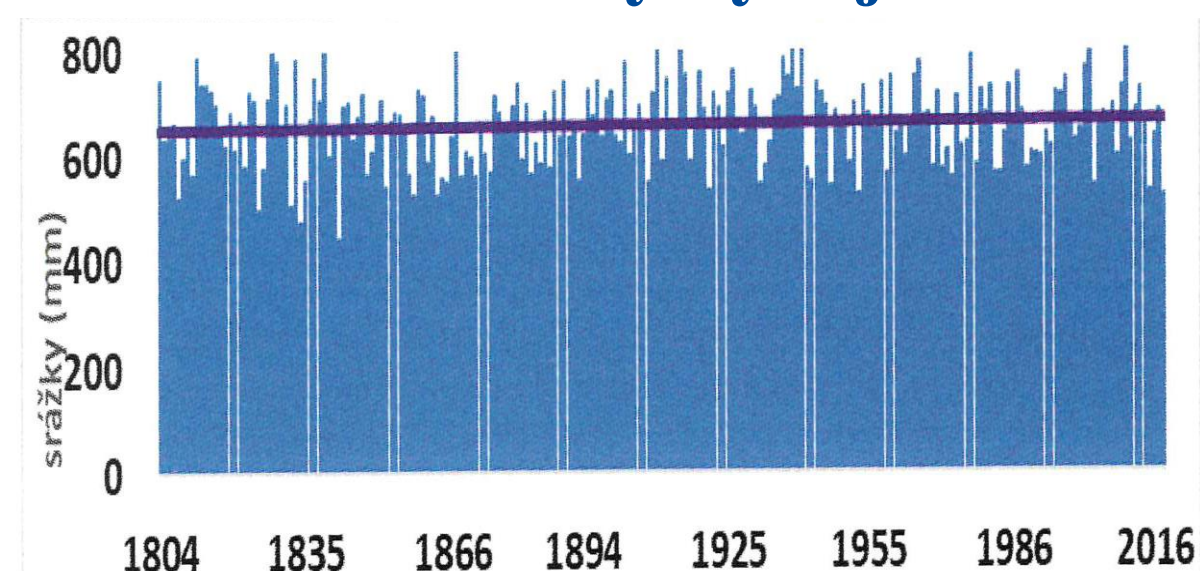
Scénáře vývoje emisí

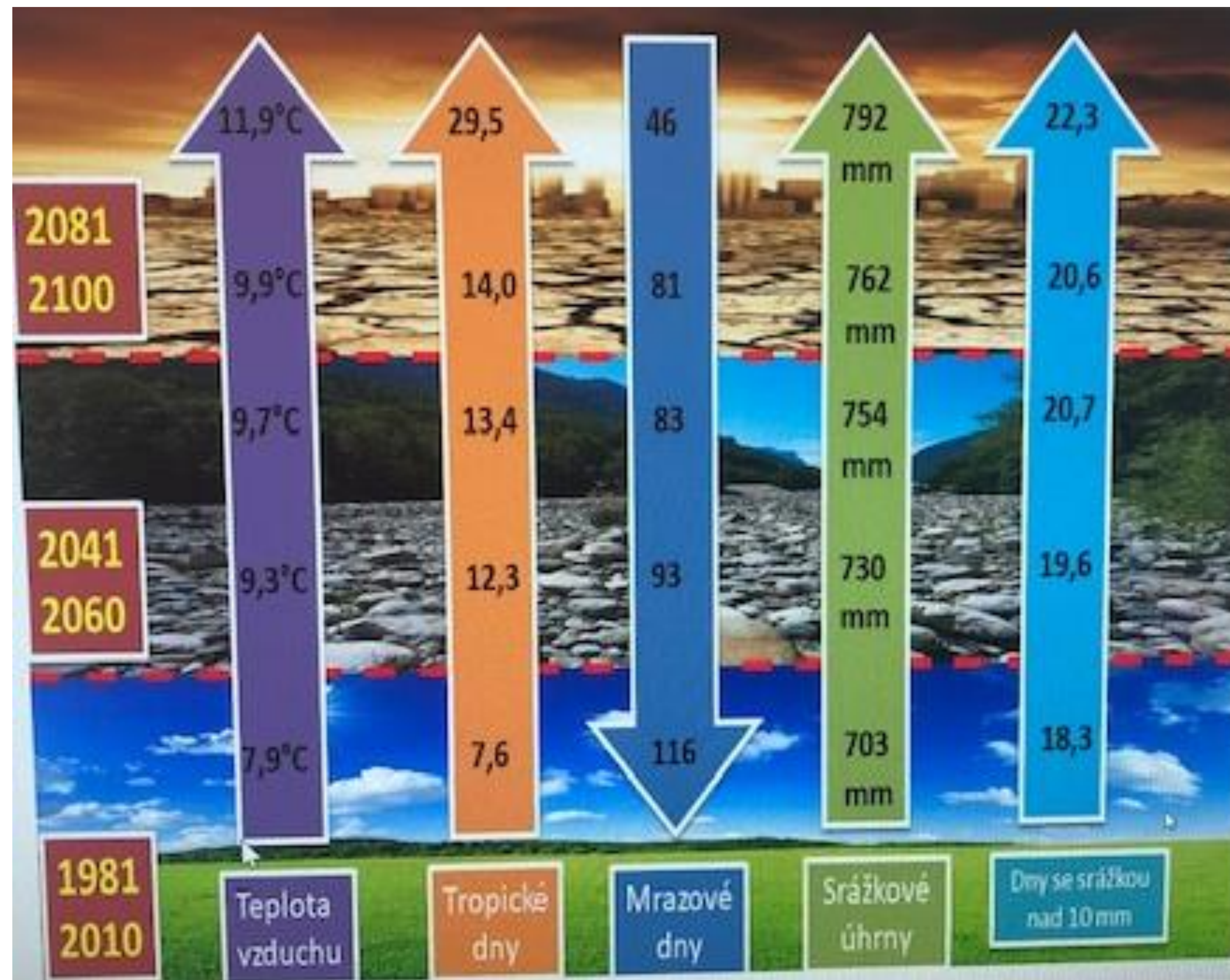
Zaznamenaný vývoj teplot

Zaznamenaný vývoj srážek

Očekávání vývoje klimatu a jeho dopady (Czech Globe)

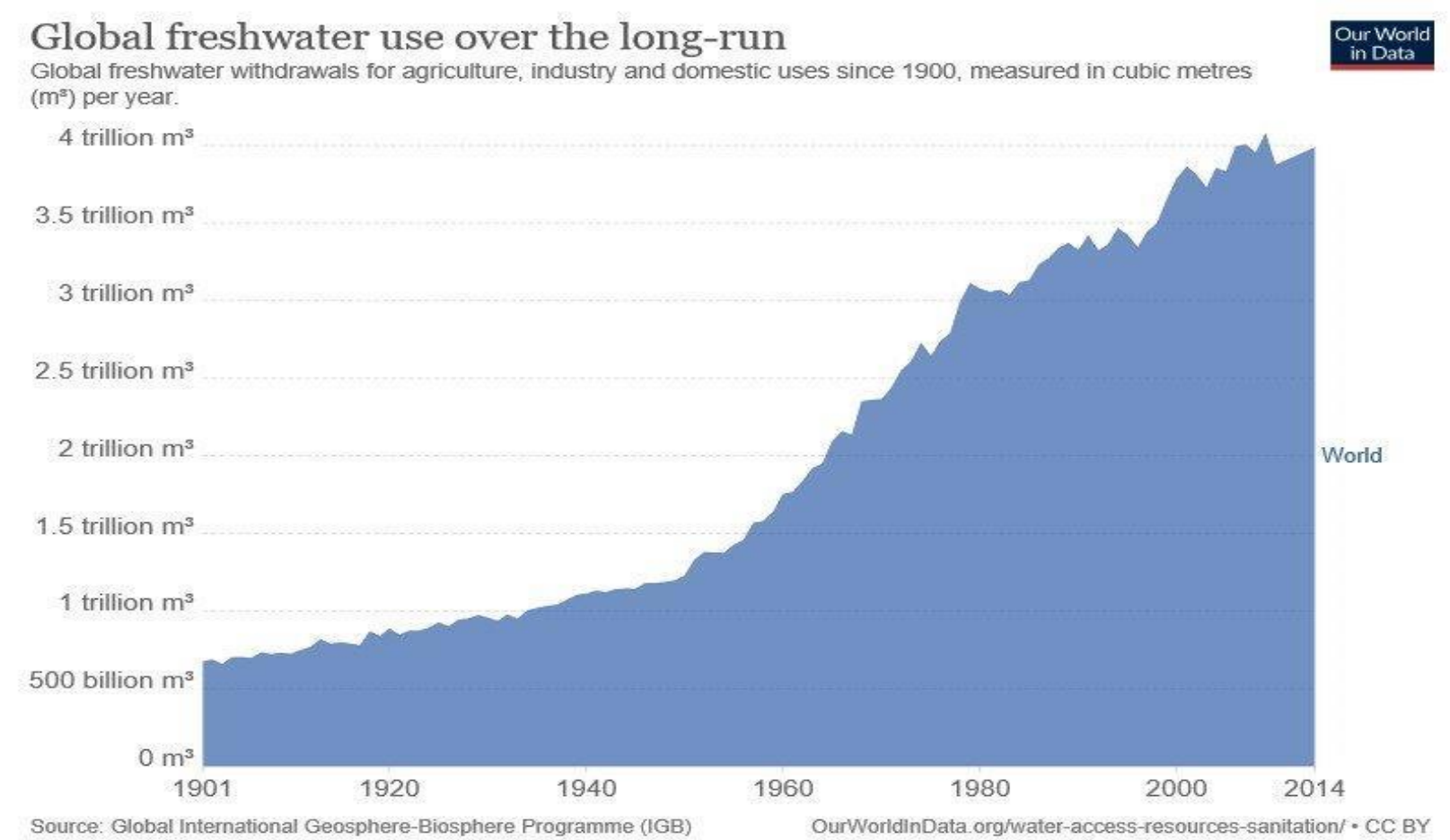

Údaje z období 1990 - 2019	Průměr z uvedeného období mld. m³/rok	rozmezí mld. m³/rok	% dlouhodobého průměru
Roční úhrny srážek	54,7	40,7 – 71,3	72,8 – 127,5
Povrchové vodní zdroje	5,33	3,4 – 8,8	55,3 – 162,9
Podzemní vodní zdroje	1,15	0,77 – 1,6	66,9 – 139,1
Disponibilní vodní zdroje celkem	6,14	4,2 – 10,4	68,4 – 169,5
% disponibilních vodních zdrojů z ročních úhrnů srážek	12,1	9,0 – 15,1	--

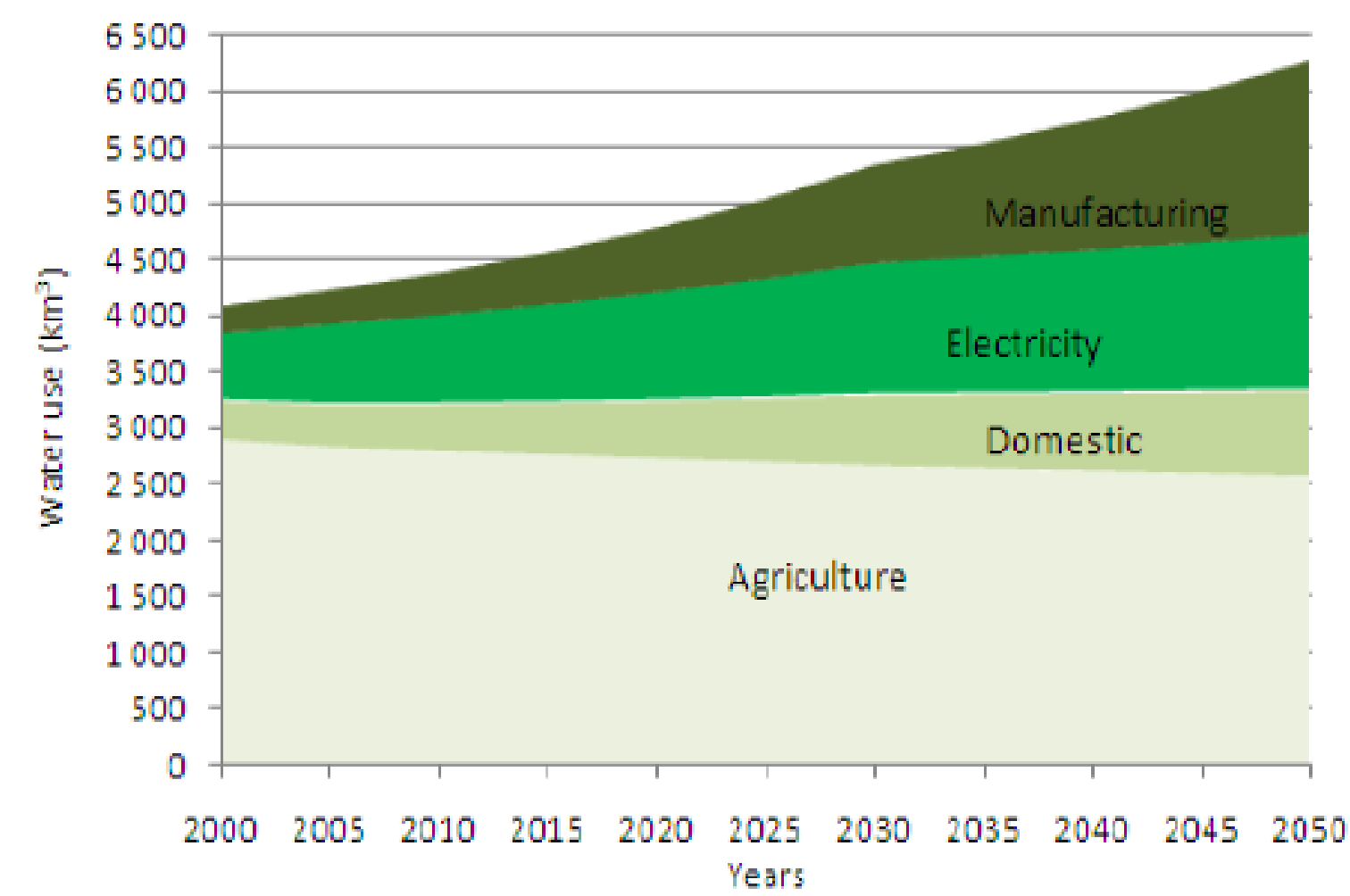
**Z dopadajících
srážek na území ČR
zachycujeme
průměrně 12%**

**Disponibilní zdroje vody na
1 obyvatele poklesly v
období 2014 – 2018 o 17 %.
NAŠTĚSTÍ CELKOVÁ
SPOTŘEBA KLESLA
TÉMĚŘ O 55%**

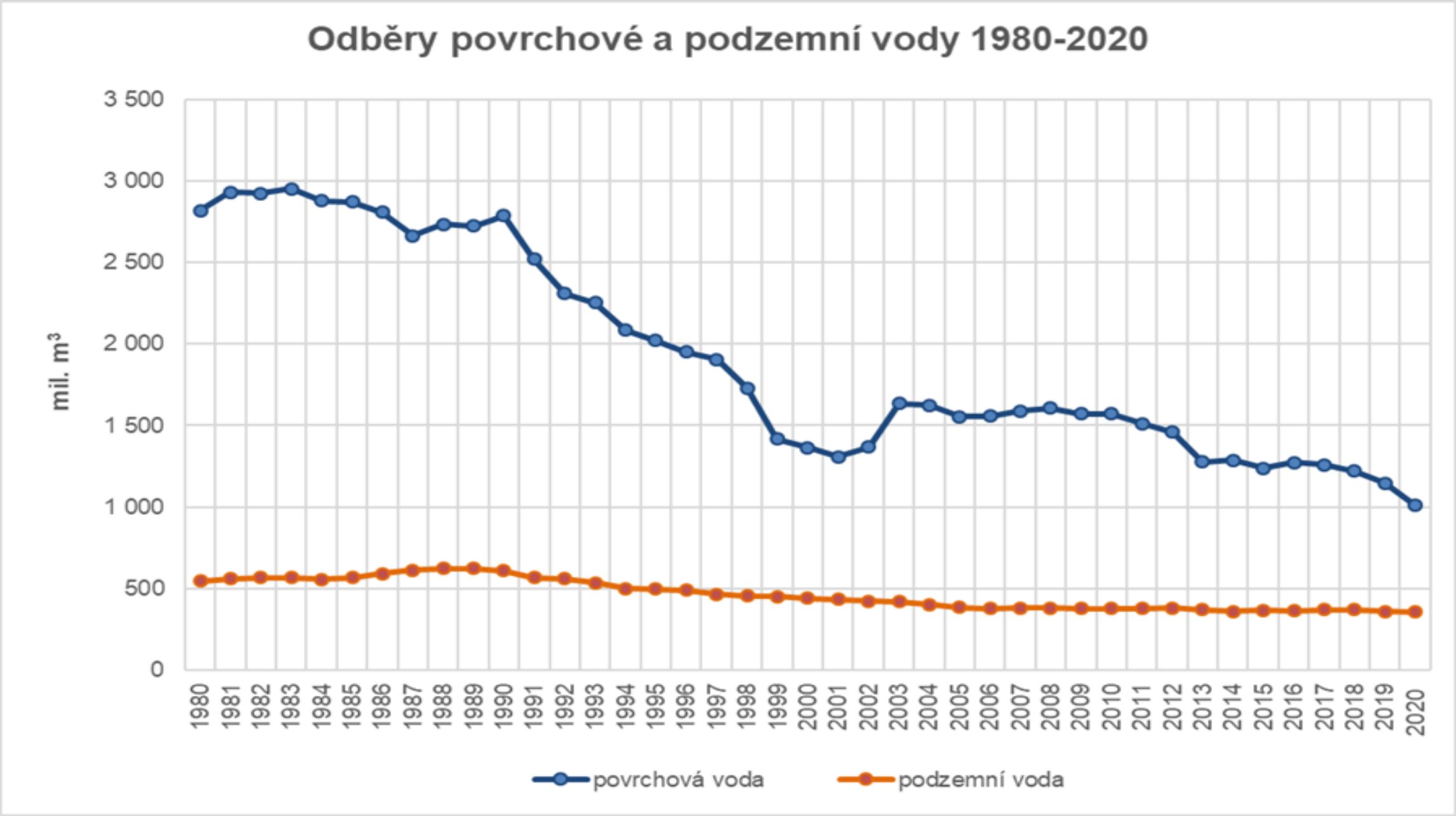
Průměrná hodnota z období	1991-1995	2015-2019	Rozdíl %
Srážkové úhrny (mld. m³/rok)	51,84	47,45	- 4,3
Zdroje povrchových vod (mld. m³/rok)	4,59	3,87	-15,7
Zdroje podzemních vod (mld. m³/rok)	1,07	0,87	-18,6
Celkem disponibilní zdroje/obyvatele (m³/rok)	535	445	-16,8
Odběry povrchových vod (mld. m³/rok)	2,25	1,23	-54,7
Odběry podzemních vod (mld. m³/rok)	0,54	0,37	-31,5
Celkem odběry/obyvatele (m³/rok)	273	148	-54,2

Vývoj spotřeby vody na světě od r. 1900 – a po r. 1980 dále stoupá (na rozdíl od situace v ČR)

Výhled světové potřeby vody pro jednotlivé hospodářské sektory do r. 2050

Hospodářský sektor	% odběrů vody z disponibilních vodních zdrojů	
	Evropa (data EEA)	Česká republika
zemědělství	58,3	2,9
energetika	18,2	40,6
průmysl a těžba	10,6	16,1
vodárenství	9,6	38,5
služby a ostatní	3,3	1,9

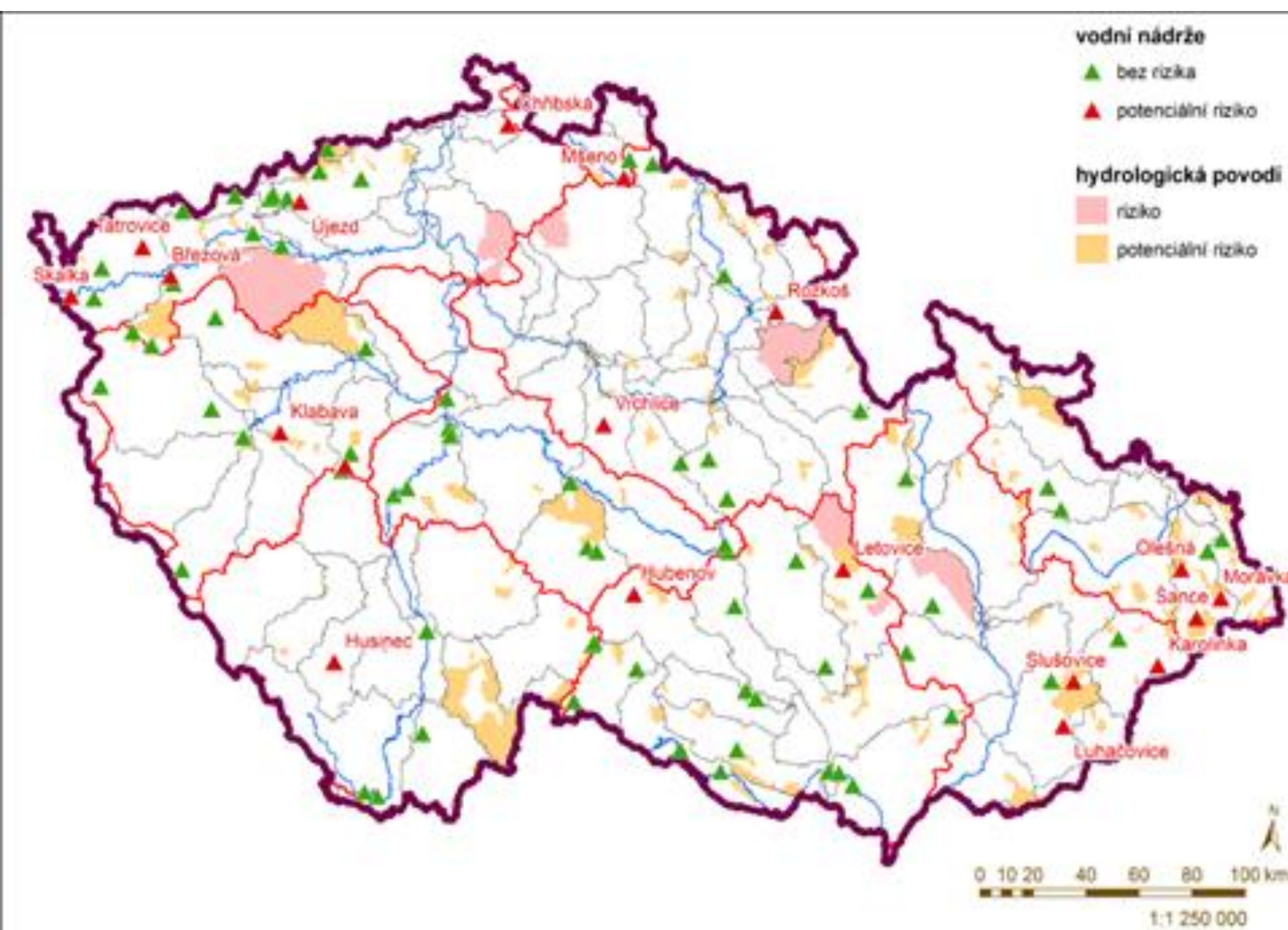
VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Střední scénář změny klimatu	% nezabezpečení povolených odběrů povrchových vod				
	Povodí Vltavy, s. p.	Povodí Labe, s. p.	Povodí Ohře, s. p.	Povodí Moravy, s. p.	Povodí Odry, s. p.
	53 - 63	30	45	72	0 ^{x)}

Výsledky posouzení zranitelnosti nádrží a povodí vůči nedostatku vody vyhodnocením bilančních stavů za období let 1999–2015.

Dále byla vyhodnocena dostupnost vodních zdrojů pro podmínky „průměrného scénáře změny klimatu“ pro 3 období 2021 – 2040, 2041 – 2060 a 2061 – 2080.

Tyto podklady spolu se zkušeností nedostatečnosti podzemních zdrojů vody z let 2014 – 2019 vedou k vypracování strategií jednotlivých s. p. Povodí k nastavení efektivních opatření jak zabezpečit dostatečné vodárenské zdroje.

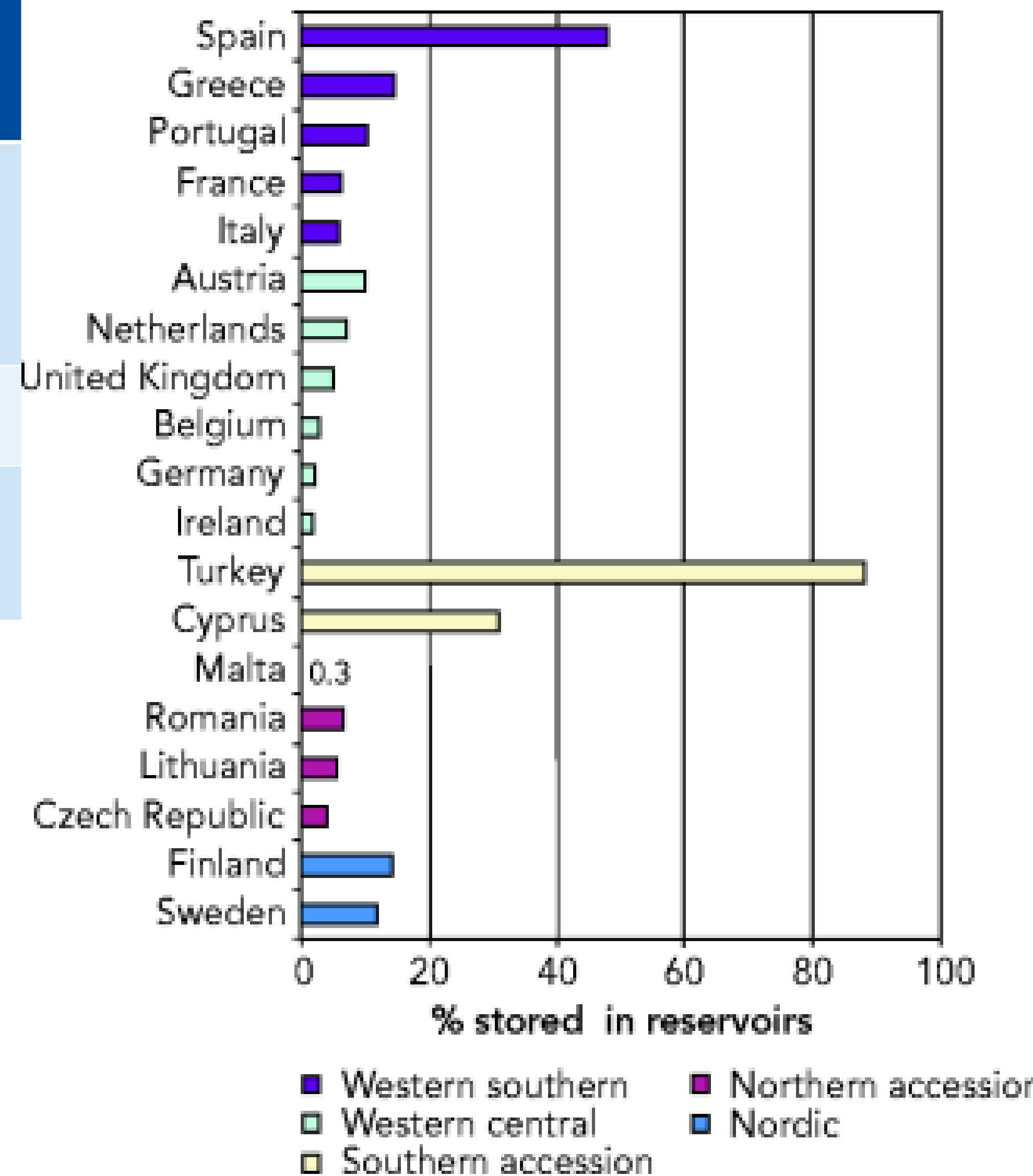

Máme opravdu dost vodárenských nádrží (47), které zabezpečí dostatek vody, protože na podzemní vody nelze spoléhat.....??

charakteristika	počet	objem mil. m 3
Významné vodní nádrže	165	3 342
Drobné vodní nádrže	cca 500	34
Rybníky	24 000	600 (400 - 500)

Vývoj počtu
přehradních
nádrží
registrovaných
ve světové
databázi
ICOLD

Počet	do r. 1900	1900 1949	1950 1959	1960 1969	1970 1979	1980 1989
Německo	15	78	34	49	76	48
Rakousko	---	28	30	25	26	29
Francie	35	99	75	90	93	96
Španělsko	52	207	159	211	195	189
ČR	13	30	13	23	23	11

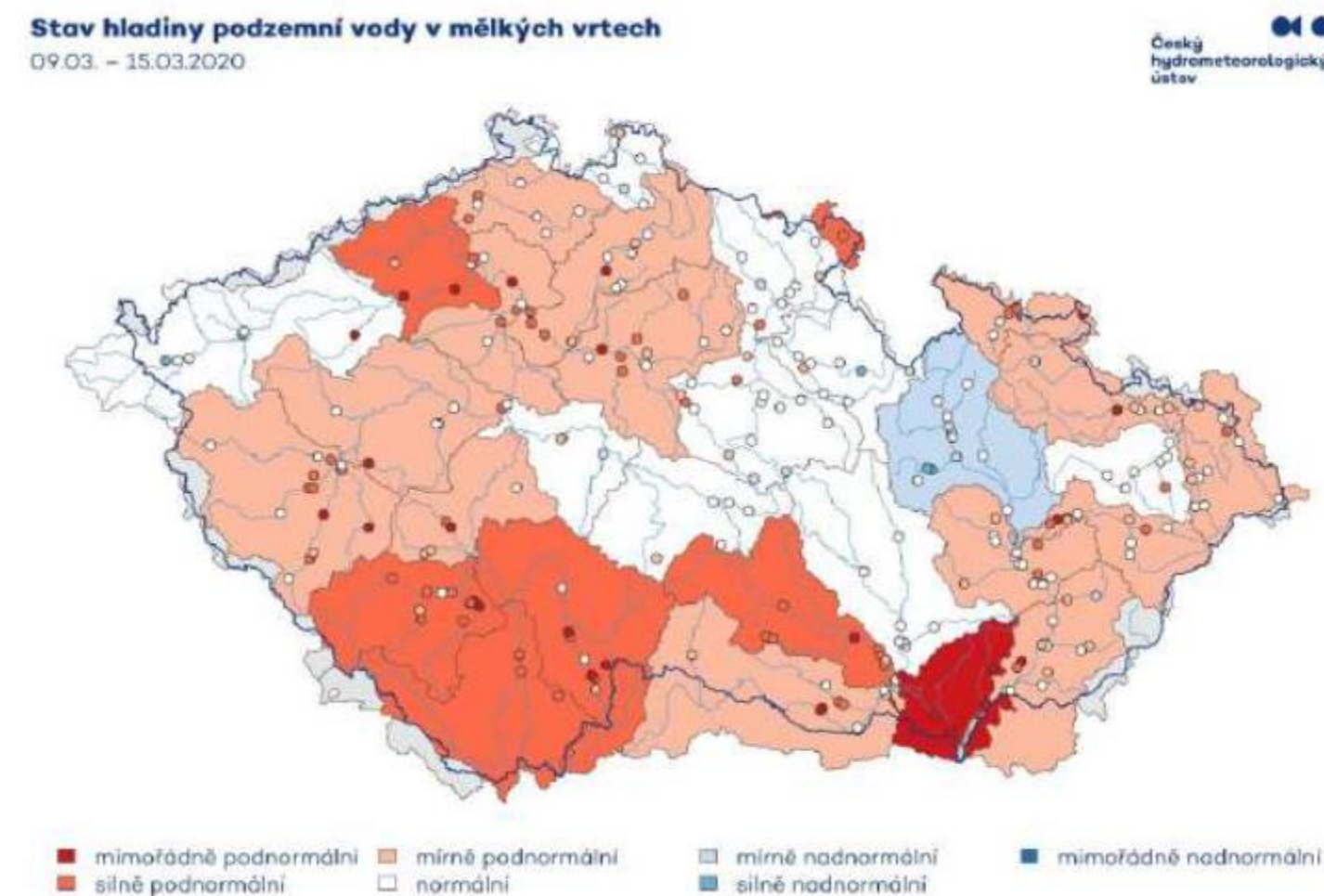
Zdroj: EEA

Srovnání vodních zdrojů v březnu r. 2020 a r. 2021

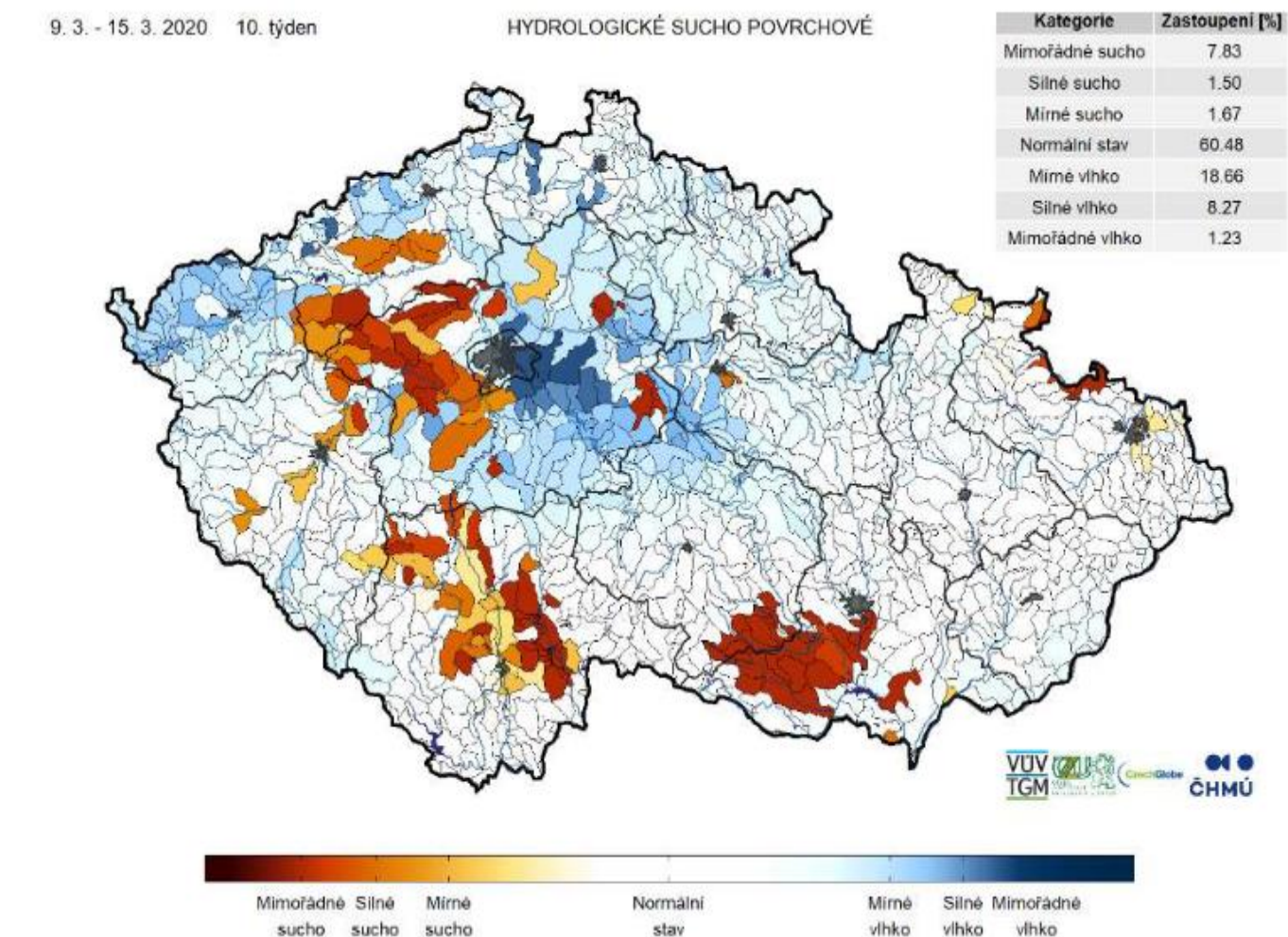
PRŮBĚH ROKU 2020 VEDL K UKONČENÍ NĚKOLIKALETÉHO SUCHA. TEPLTNĚ BYL ROK 2020 NADNORMÁLNÍ S PŘEDBĚŽNĚ VYHODNOCENOU PRŮMĚRNOU TEPLOTOU 9,1 °C, COŽ JE VŠAK O ZHRUBA 0,5 °C MÉNĚ NEŽ V LETECH 2018 A 2019. CELKOVÝ SRÁŽKOVÝ ÚHRN BYL 764 MM (MÍRNĚ NADPRŮMĚRNÝ) (NORMÁL 1981–2010 ČINÍ 686 MM). POČÁTEK ROKU 2020 BYL VŠAK Z HLEDISKA VÝVOJE ZÁSOB VODY VELMI NEPŘÍZNIVÝ.

2020

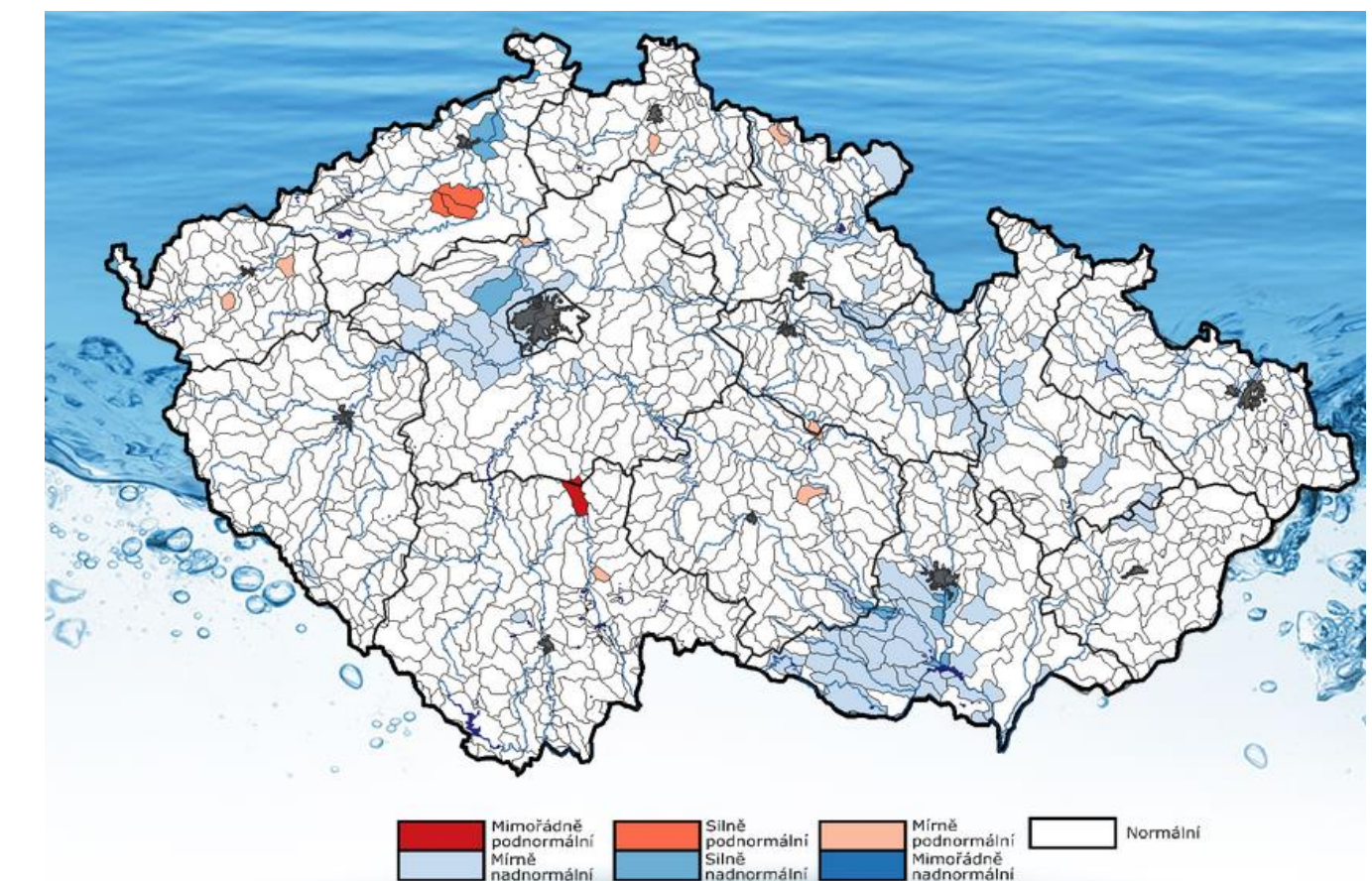
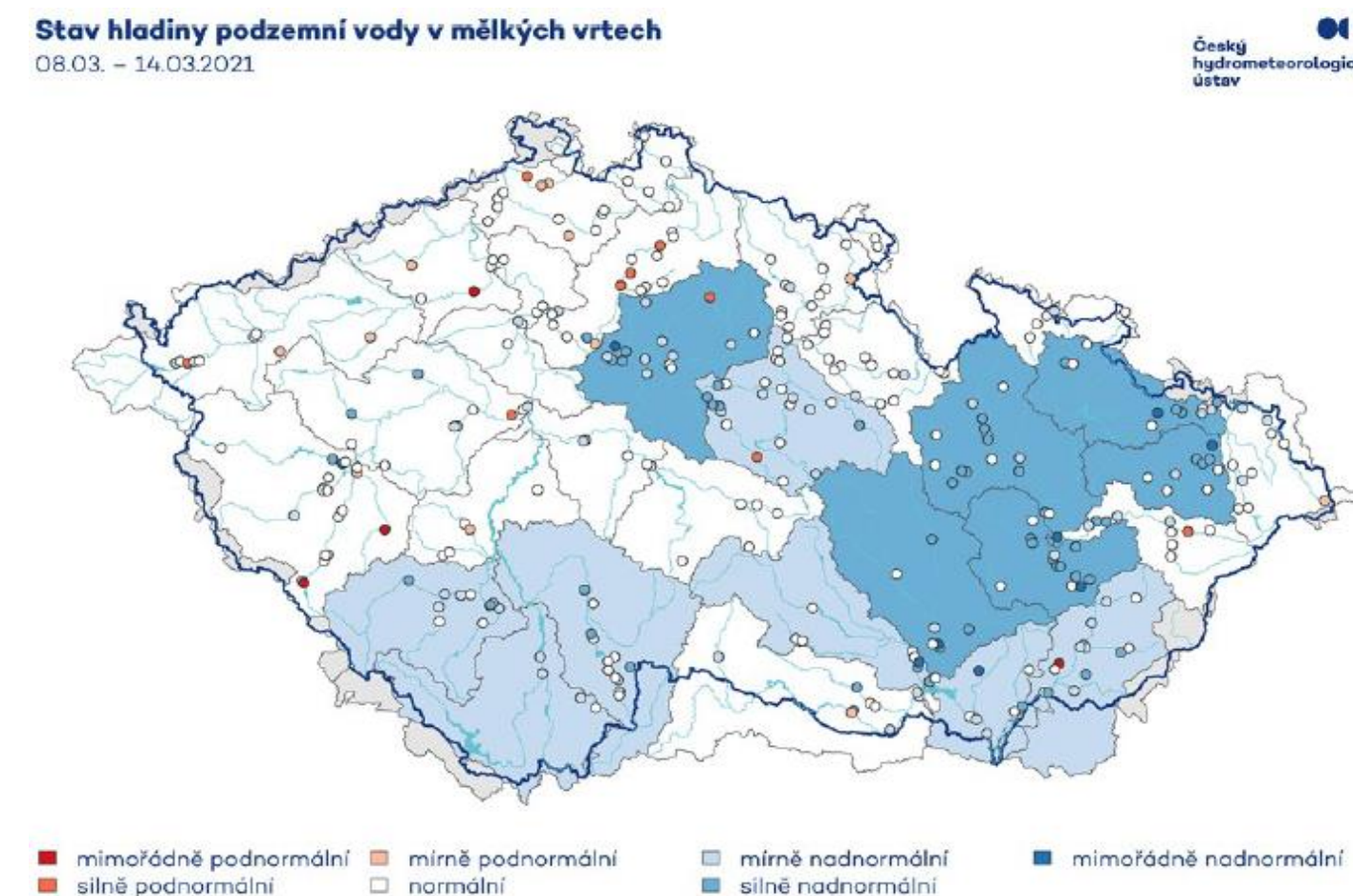
Podzemní zdroje

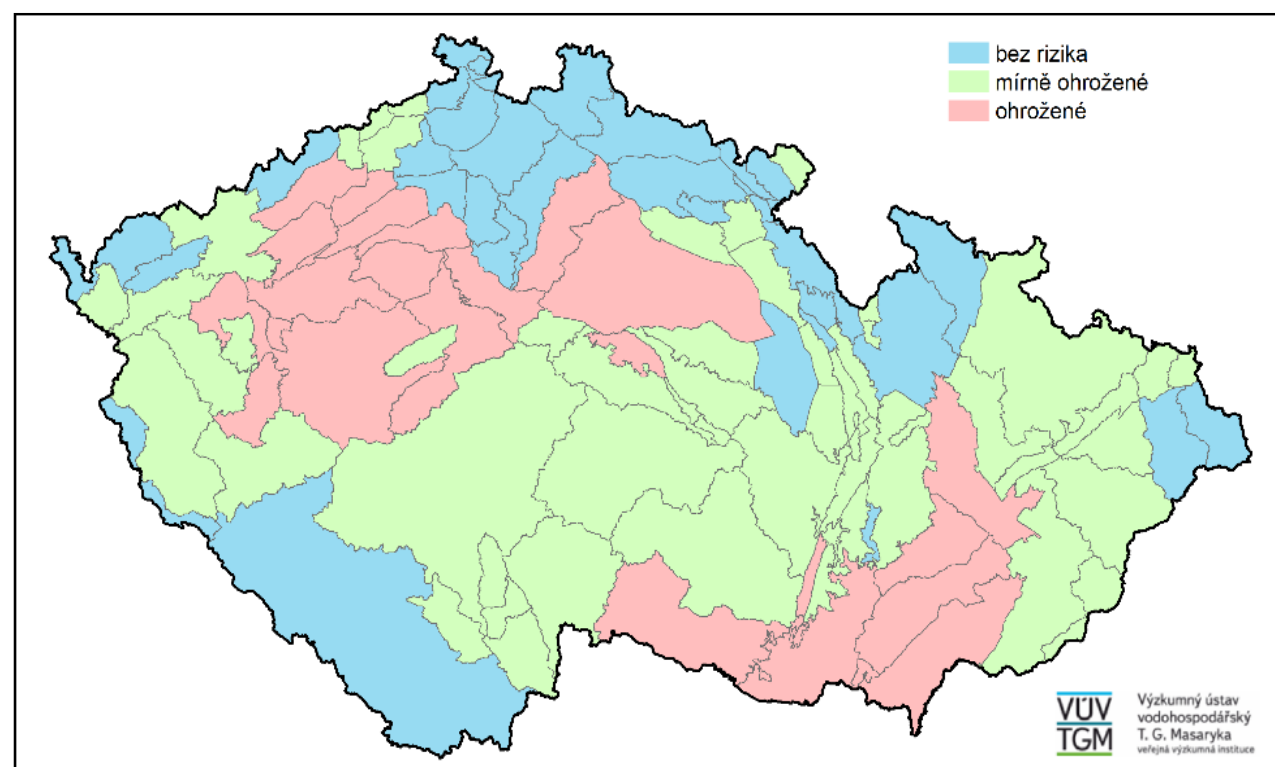
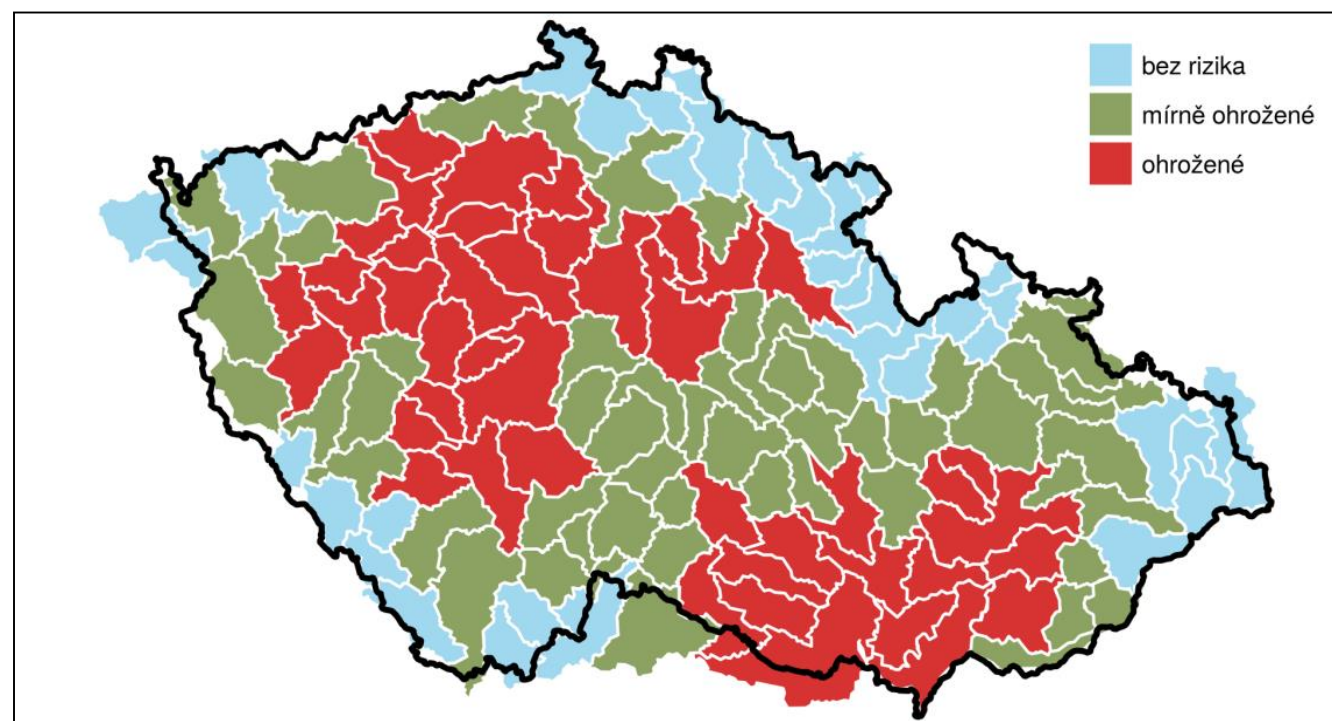
Povrchové zdroje

2021

Zjednodušené mapky dílčích povodí a rajonů akumulace podzemních vod s označením ohroženosti suchem následkem vývoje klimatu v budoucích letech.....

Švihovská vodárenská nádrž na Želivce a vodárna pro Prahu, Střední Čechy a část Českomoravské vysočiny.... Co kdyby nebyla ?????

Děkuji za pozornost!

pavel.puncochar@mze.cz